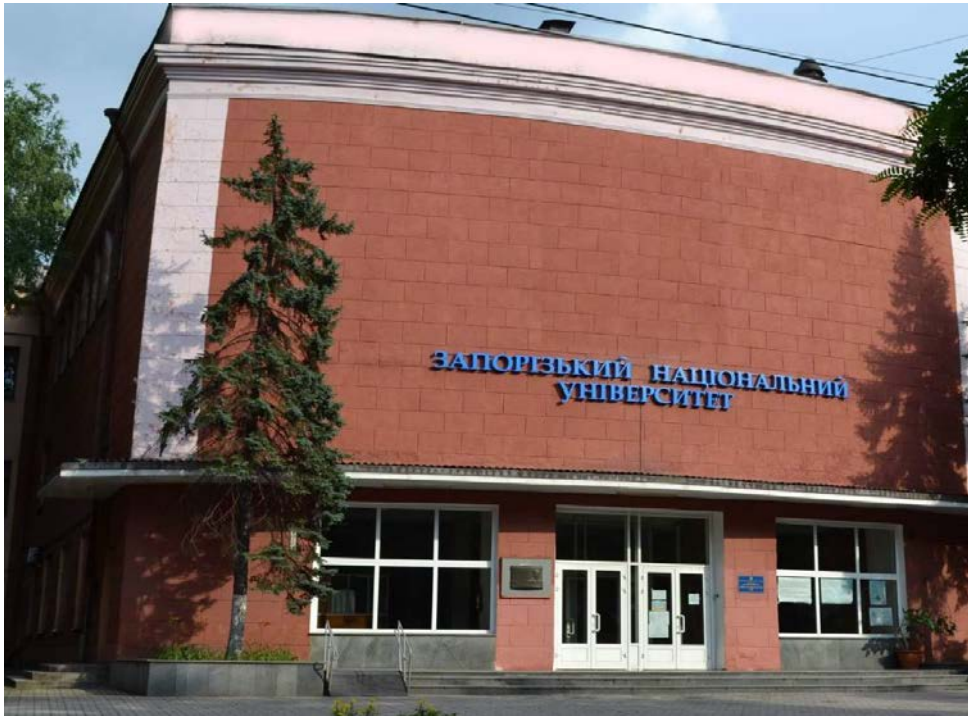

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний університет
Інженерний навчально-науковий інститут

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«Інноваційний розвиток сучасної економіки:
нові підходи та актуальні дослідження»**

20-21 квітня 2021 року

м. Запоріжжя

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний університет
Інженерний навчально-науковий інститут

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«Інноваційний розвиток сучасної економіки:
нові підходи та актуальні дослідження»**

20-21 квітня 2021 року

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційний розвиток сучасної економіки: нові підходи та актуальні дослідження». Запорізький національний університет. Запоріжжя: ЗНУ, 2021. 290с.

Пономаренко О.Г.	
Можливості удосконалення обліку капітальних інвестицій: погляд науковців.	112
Тютюнник С.В., Левченко З.М., Дугар Т.Є.	
Вплив оборотних активів на формування майна підприємств за видами економічної діяльності.	115
Самусь В.А., Меліхова Т.О	
Удосконалення документування аудиту основних засобів.	119
Макаров І.М., Меліхова Т.О.	
Удосконалення документування аудиту нематеріальних активів.	121
Меліхов Є.В., Макаренко А.П.	
Пропозиції щодо ефективної боротьби з рейдерським захопленням за допомогою сучасних управлінських інформаційних систем.	123
Климова О.В., Меліхова Т.О.	
Концептуальні основи обліку основних засобів у бюджетних установах.	124
Панков Д. А., Матюш И. В.	
Методика формирования системы показателей финансовой и управленческой отчетности для бухгалтерского анализа эффективности модернизации предприятия.	129
Гудкова Е.А.	
Сравнение учёта и оценки обязательств в республике Беларусь с МСФО.	133
Игнатик М.В., Молчанов А.М.	
Пути повышения платежеспособности организаций на основе анализа аналитического баланса.	138
Батуро К.В., Молчанов А.М.	
Расчёт резервов роста запаса финансовой устойчивости организации.	140
Жедик И.А., Купцова Е.А.	
Порядок установления командировочных расходов за рубежом.	142
<i>Секція 4. Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці</i>	
Глушевський В.В., Лобушко С.Д., Січкоріз А.Д., Цимбал Л.М.	
Інформатизація процедур комплексного аналізу «вузьких місць» при складанні виробничих планів промислових підприємств.	145
Кофанов О.Є.	
Аналіз внутрішніх та зовнішніх чинників впливу на успішність проєктів у стартап-індустрії.	149
<i>Секція 5. Банківська справа. Гроші, фінанси і кредит</i>	
Макаренко Ю.П.	
Методи управління депозитним портфелем комерційного банку.	151
Фатюха В.В., Скочко З.Ю.	
Аналіз зовнішньоторговельного балансу України на сучасному стані.	153
Ткачук Н.М., Коцупей Д.О.	
Зарубіжний досвід управління антикризовою діяльністю банків	156
Дронь М.А.	
Стратегії управління економічним капіталом банку.	158

9. Ловінська Л. Г. Оцінка в бухгалтерському обліку: монографія. К.: КНЕУ, 2006. 256 с.
10. Ночовна Ю. О., Радевич Т. В. Протиріччя та проблеми обліку капітальних інвестицій. *Агросвіт*. 2016. № 13-14. С. 18-23.
11. Остапчук Т. П. Облік і контроль капітальних інвестицій: теорія і практика здійснення: дис... канд. екон. наук: 08.06.04. Житомир, 2004. 249 арк.
12. Сергєєва Н. В. Обліково-аналітичне забезпечення капітальних інвестицій в сільськогосподарських підприємствах : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Київ, 2020. 22 с.
13. Сергєєва Н. В. Поняття та економічна сутність капітальних інвестицій. *Облік і фінанси*. 2019. № 2 (84). С. 48 – 53.

Тютюнник С.В.,

к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету, м. Полтава

Левченко З.М.,

к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету, м. Полтава,

Дугар Т.Є.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету, м. Полтава

ВПЛИВ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ФОРМУВАННЯ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Оборотні активи забезпечують достатній рівень ефективності функціонування та безперебійності виробничого процесу на підприємствах, а також слугують своєрідним індикатором ділової активності й оборотності. Відповідно, до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», оборотні активи – це гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи використання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу [1].

Методичні підходи щодо аналізу оборотних активів розглядали такі вчені: В.Г. Андрійчук, Г.І. Кіндрацька, О.І. Кононенко, М.Я. Коробов, Л.А. Лахтіонова, Ю.Я. Литвин, М.Й. Малік, Є.В. Мних, Н.В. Тарасенко, Ю.С. Цал-Цалко та інші. Проте досить актуальним в сучасних умовах залишається дослідження структури активів за галузями економіки враховуючи специфіку їх діяльності.

Оборотні активи беруть участь у виробничому процесі один раз, змінюючи при цьому свою натурально-речову форму. Водночас вартість оборотних активів повністю переноситься на вироблену продукцію. Оборотні активи мають велику частку в загальній валюті балансу. Це наймобільніша частина майна, від стану і раціональності використання якої залежать результати господарської діяльності та фінансовий стан підприємств [3].

Одним із напрямів аналізу оборотних активів є визначення частки оборотних активів у загальній вартості майна підприємств. Величина та структура оборотних активів значною мірою обумовлюється галузевою належністю суб'єктів господарювання (наприклад, підприємства сфери обігу мають велику частку товарних запасів, а у фінансових корпорацій – значна сума коштів та їх еквівалентів і т.д.).

На величину оборотних активів підприємств впливають внутрішні (на які активно здійснюють вплив суб'єкти економічних відносин) та зовнішні (здійснюють вплив незалежно від інтересів суб'єкта господарювання) фактори. До внутрішніх факторів можна віднести: обсяг та структуру товарообороту (впливає прямопропорційно: із збільшенням обсягу випуску продукції зростає величина оборотних активів); тривалість виробничого циклу; вартість сировини; умови поставок, які передбачені укладеними договорами, а також виконання цих умов тощо. Серед зовнішніх факторів можна виділити: інфляцію; податкове законодавство; кредитну політику держави; державне регулювання; ринкову ситуацію та кон'юнктуру тощо.

За даними Державної служби статистики України [2] проаналізуємо частку оборотних активів у майні підприємств за видами економічної діяльності станом на 1 січня та 30 вересня 2019 та 2020 рр. (табл. 1).

Таблиця 1 – Частка оборотних активів у майні підприємств за видами економічної діяльності станом на 1 січня та 30 вересня 2019 та 2020 рр., %

Вид економічної діяльності	2019 р.		2020 р.		Відхилення (+,-) в.п. у 2020 р. від 2019 р. станом на:	
	на 01.01	на 30.09	на 01.01	на 30.09	01.01	30.09
Усього	50,1	51,2	51,5	53,8	+1,4	+2,6
Сільське, лісове та рибне господарство	69,6	69,7	59,4	61,5	-10,2	-8,2
Промисловість	51,8	50,8	49,6	51,7	-2,2	+0,9
Будівництво	77,6	78,5	81,9	82,2	+4,3	+3,7
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	86,3	85,7	84,5	84,1	-1,8	-1,6
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	18,6	19,1	18,5	24,9	-0,1	+5,8
Тимчасове розміщування й організація харчування	28,1	31,0	31,4	32,9	+3,3	+1,9
Інформація та телекомунікації	29,4	27,2	24,8	34,3	-4,6	+7,1
Фінансова та страхова діяльність	52,1	52,3	59,2	53,5	+7,1	+1,2

Вид економічної діяльності	2019 р.		2020 р.		Відхилення (+,-) в.п. у 2020 р. від 2019 р. станом на:	
	на 01.01	на 30.09	на 01.01	на 30.09	01.01	30.09
Операції з нерухомим майном	31,4	33,5	34,8	34,2	+3,4	+0,7
Професійна, наукова та технічна діяльність	33,6	39,7	45,8	47,0	+12,2	+7,3
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	7,6	8,4	11,1	12,0	+3,5	+3,6
Освіта	11,0	14,7	15,0	19,2	+4,0	+4,5
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	24,3	27,3	20,0	26,3	-4,3	-1,0
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	22,8	22,0	11,8	11,6	-11,0	-10,4
Надання інших видів послуг	16,0	14,8	16,1	15,9	+0,1	+1,1

Джерело: Розраховано за даними Державної служби статистики України [2].

За результатами досліджень (табл. 1) частка оборотних активів у майні підприємств в середньому по Україні упродовж періоду дослідження коливалася в межах від 50,1 % (на 01.01.2019 р.) до 53,8 % (на 30.09.2020 р.). Найбільшу частку оборотних активів мали підприємства: оптової та роздрібної торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів (84,1-86,3 %); будівництва (77,6-82,2 %); сільського, лісового та рибного господарства (59,4-69,7 %) та промисловості (49,6-51,8 %). А найменша частка спостерігається на підприємствах: транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (18,5-24,9%); надання інших видів послуг (16,1-14,8 %); освіти (11,0-19,2 %); діяльності у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (7,6-12,0 %). Таке співвідношення між оборотними та необоротними активами зумовлено специфікою діяльності підприємств окремих галузей, де виробничий процес пов'язаний з переважанням необоротного чи оборотного капіталу. У 2020 р. спостерігається найбільше зниження частки оборотних активів у майні підприємств мистецтва, спорту, розваги та відпочинку (на 01.01 – на 11,0 в.п., на 30.09 – на 10,4 в.п.) та сільського, лісового та рибного господарства (відповідно на 10,2 та 8,2 в.п.). Така тенденція пояснюється погіршенням економічної ситуації викликаного пандемією COVID-19 та запровадженням карантинних обмежень.

Наочно частку оборотних активів у майні підприємств за видами економічної діяльності станом на 1 січня та 30 вересня 2019 та 2020 рр. наведено на рис. 1.

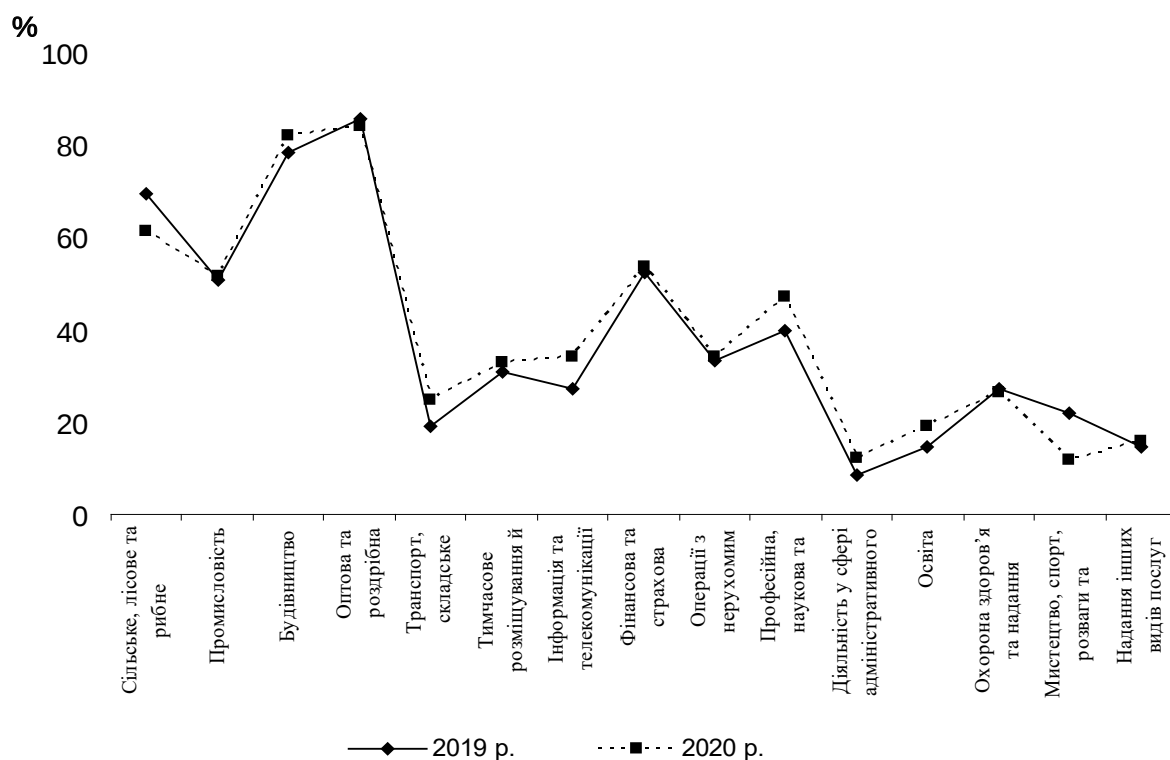

Рис. 1. Частка оборотних активів у майні підприємств за видами економічної діяльності станом на 30.09.2019 р. та 30.09.2020 р.

Отже, оборотні активи слугують одним із найважливіших факторів господарської діяльності та забезпечують безперебійність виробничого процесу й впливають на якість виробленого продукту. Вони відносяться до наймобільнішої частини майна і від раціональності їх використання залежить ефективність виробничо-господарської діяльності та фінансовий стан підприємств.

Досить актуальним є проведення аналізу складу та динаміки майна підприємств, так як це має важливе значення для управління фінансами та прийняття управлінських рішень щодо покращення результатів фінансово-господарської діяльності.

Управління активами ґрунтується на співвідношенні між необоротними та оборотними активами, на яке впливає приналежність підприємства до певної галузі економіки враховуючи специфіку діяльності. Виявлена нестача необоротних активів може призвести до невиконання обсягів виробництва, які були заплановані; незабезпеченості обладнанням та робочими приміщеннями, а нестача оборотних активів – обумовить періодичні збої у виробничому процесі, вплине на зниження показників ефективності діяльності, рівня ліквідності та фінансової стабільності підприємства.

Також потрібно проводити аналіз структури та динаміки оборотних активів підприємств за даними бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Так як за результатами аналізу можна виявити наявність понаднормових оборотних активів, або їх нестачу, що здійснює негативний вплив на показники

фінансового стану підприємств. Виявлена за результатами аналізу наявність понаднормових оборотних активів призводить до створення невиправданого надлишку запасів (а це знижує показники ефективності функціонування підприємств, вилучення коштів з обороту), а за умови виявленої нестачі оборотних активів може відбутися збій у безперервному виробничому процесі, що вплине на кінцеві результати діяльності.

Література

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73 /Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 12.04.2021).
2. Показники балансу підприємств /Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 12.04.2021).
3. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз: навч. посібник. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с.

Самусь В. А.,

студент групи ОА-17-1бд,
Інженерного навчально-наукового
інституту ЗНУ, м. Запоріжжя

Меліхова Т.О.,

д.е.н., професор, завідувач кафедри
обліку, аналізу, оподаткування та
аудиту Інженерного навчально-
наукового інституту ЗНУ,
м. Запоріжжя

УДОСКОНАЛЕННЯ ДОКУМЕНТУВАННЯ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Основні засоби відіграють ключову роль у роботі підприємств, без них майже неможливо вести діяльність. Очікувано, в обліку таких об'єктів завжди проводиться робота щодо мінімізації помилок та неточностей. В свою чергу, аудит теж має бути ретельніший та більш ефективний.

Згідно з П(С)БО 7, основні засоби - матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [1].

Сутність аудиту основних засобів полягає у перевірці правильності оцінки об'єктів основних засобів при їх надходженні (формування первісної оцінки, визначені справедливої вартості), при їх експлуатації (залишкової